

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประถมศึกษา เป็นการศึกษาระดับบังคับที่รัฐจัดให้ประชาชนได้ศึกษาเล่าเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กในด้านวิชาการ สุขภาพ คีลธรรมและคุณค่าทางจิตใจ นอกจากนี้โรงเรียนประถมศึกษายังเป็นสถานที่ให้ความรู้และถ่ายทอดวัฒนธรรมตลอดทั้งจัดประสบการณ์ด้านสังคม^๑ อันจะเป็นหนทางนำไปสู่การเรียนรู้เพื่อดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ในการจัดการศึกษาระดับบังคับนั้น โดยปกติเป็นหน้าที่โดยตรงของรัฐ แต่เนื่องจากข้อจำกัดในด้านงบประมาณทำให้รัฐไม่อาจดำเนินการได้ทั้งหมด จึงอนุญาตให้เอกชนเข้ามาดำเนินการในรูปของโรงเรียนราษฎร์ ดังนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดการประถมศึกษาของไทยในปัจจุบัน ทั้งของรัฐและของเอกชนจึงมีอยู่รวม ๗ แห่งด้วยกันคือ

๑. โรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนที่กรมสามัญศึกษาสงวนไว้เพื่อทำการทดลองทางวิชาการ จึงไม่โอนไปให้เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๒. โรงเรียนเทศบาล (รวมทั้งโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร) เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในเขตเทศบาล อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเทศบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศ

^๑ Peter P. Nickelson, and Kenneth H. Hansen, Elementary School Administration (New York: McGraw-Hill Book Co. , 1957) p.110.

๓๔. โรงเรียนประชาบาล เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีกองการศึกษาประชาบาล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ประสานงาน ทำหน้าที่จัดการศึกษานอกเขตเทศบาล ทั้งหมดทั่วประเทศ

๔. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่จัดการศึกษาบริเวณชายแดนของประเทศ ซึ่งอยู่ในเขตปฏิบัติการของ ตำรวจตระเวนชายแดน และในบริเวณดังกล่าว องค์การบริหารส่วนจังหวัด ยังไม่สามารถที่จะเข้าไปเปิดโรงเรียนประชาบาลได้

๕. โรงเรียนชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่จัดการศึกษาสำหรับคนไทยภูเขาซึ่งอยู่ในภูมิภาคที่องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด ยังไม่สามารถที่จะเข้าไปเปิดโรงเรียนประชาบาลได้ โรงเรียน ประเภทนี้แตกต่างไปจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่โรงเรียนประเภทนี้ มีที่ตั้งอยู่เฉพาะในบริเวณชายแดนเท่านั้น แต่กระจัดกระจายอยู่ในจังหวัดที่มีคนไทย ภูเขาอยู่ทั่วไป

๖. โรงเรียนสาธิตของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย อยู่ในความรับผิดชอบ ของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งสิ้นโดยมุ่งหมายทั่วไปคือเพื่อการทดลอง ทางวิชาการ

๗. โรงเรียนราษฎร์ เป็นโรงเรียนที่เอกชนจัดตั้งขึ้น อยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

จากหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการประถมศึกษาตั้งไกล่กลาวมาแล้วนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นผู้รับภาระมากที่สุด ซึ่งในปัจจุบันมีนักเรียนในความ รับผิดชอบตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ทั่วประเทศจำนวน ๕,๖๒๓,๙๐๕ คน^๑ นอกจากจำนวนนักเรียนดังกล่าวแล้วยังมีครู จำนวน

^๑ กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, กองการศึกษาประชาบาล, "จำนวนนักเรียนปี ๒๕๒๐," (เอกสารสถิติจำนวนนักเรียนปี ๒๕๒๐, กองการศึกษา-ประชาบาล, ๒๕๒๐) หน้า ๕.

๒๑๕,๗๒๗ คน^๑ และโรงเรียนจำนวน ๒๘,๕๐๔ โรงเรียน^๒ และเป็นที่น่าสนใจยิ่งกว่า
 ในจำนวนโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งหมดนี้มีโรงเรียนที่ครูไม่ครบ
 ชั้นเรียนอยู่เป็นจำนวนถึง ๕,๕๕๕ โรงเรียน และมีนักเรียนอยู่ในโรงเรียนดังกล่าวเป็น
 จำนวน ๕๑๗,๐๖๒ คน^๓

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบอยู่เป็น
 จำนวนมาก จึงทำให้คุณภาพในการจัดการศึกษาไม่ดีเท่าที่ควร จะเห็นได้จาก
 รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา^๔ ซึ่งพบว่า สมรรถนะทางการ
 เรียนของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 ทั่วประเทศ อยู่ในภาวะต่ำหลังโรงเรียนประเภทอื่นทุกสังกัด (โรงเรียนเทศบาล
 โรงเรียนกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนราษฎร์) ทั้งนี้เป็นเพราะองค์ประกอบ
 หลายประการ ทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร รายได้ของประชาชนและองค์ประกอบ
 อื่น ๆ

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาระดับ
 ประถมศึกษาอยู่ทั่วประเทศในขณะนั้น (ก่อนเดือน ตุลาคม ๒๕๐๕) ได้มองเห็น
 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาประชาบาลจึงได้หาทางปรับปรุงแก้ไข โดย
 มุ่งหวังที่จะจัดการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และวิธี
 การที่จะช่วยให้โรงเรียนทำงานได้ผลดีตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวก็คือ การให้

^๑ กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, กองการศึกษาประชาบาล,
 "จำนวนครูแยกตามระดับ ปี ๒๕๒๐," (เอกสารสถิติจำนวนครูปี ๒๕๒๐, กองการ-
 ศึกษาประชาบาล, ๒๕๒๐) หน้า ๕.

^๒ กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, กองการศึกษาประชาบาล,
 "โรงเรียนประชาบาลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปี ๒๕๒๐," (เอกสาร
 สถิติจำนวนโรงเรียนประชาบาล ปี ๒๕๒๐, กองการศึกษาประชาบาล, ๒๕๒๐) หน้า ๕.

^๓ เรื่องเดียวกัน.

^๔ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,
 กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการวิจัยประสิทธิภาพ
โรงเรียนประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๐๕) หน้า ๔.

โรงเรียนต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกันควรมีมือกันในทุก ๆ ด้านเพื่อช่วยเหลือกัน และกันในการแสดงความคิดเห็น การจัดระบบการดำเนินงาน การวางแผนงาน และการแก้ไขปัญหาที่โรงเรียนกำลังประสบอยู่ เป็นต้น การร่วมมือของโรงเรียน ดังกล่าวจะช่วยให้เกิดผลดีคือจะทำให้คุณภาพทางการ ศึกษาระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีผลไม่ต่างกันมากนัก อันจะทำให้คุณภาพทางการศึกษา โดยส่วนรวมมีมาตรฐานดีใกล้เคียงกัน

วิธีการที่กรมสามัญศึกษานำมาใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวก็คือ การจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนขึ้น และได้วางแผนการปรับปรุงการบริหารโรงเรียน ประชาบาลและเทศบาล โดยวิธีจัดกลุ่มโรงเรียนขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- ๑. มุ่งจะให้โรงเรียนประชาบาลและเทศบาลทั่วราชอาณาจักรได้มีระบบการบริหารอยู่ในแนวเดียวกัน
- ๒. เพื่อที่จะยกระดับคุณภาพของโรงเรียนประชาบาลและเทศบาล ซึ่งมีความแตกต่างกันมากให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน
- ๓. เพื่อฝึกหัดให้โรงเรียนต่าง ๆ ใญ่รู้จักปกครองตนเอง และร่วมมือประสานงานกันระหว่างโรงเรียน
- ๔. เพื่อเป็นทางนำไปสู่การกระจายอำนาจทางการศึกษาให้แก่ท้องถิ่นในอนาคต

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ กระทรวงศึกษาธิการ ได้โอนโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตเทศบาลนครกรุงเทพและธนบุรีให้เทศบาลทั้งสองรับไปดำเนินการ และต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้โอนโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลอื่น ๆ ทั่วราชอาณาจักรรวม ๔๑๗ โรงเรียน ให้เทศบาล ๑๑๔ แห่งรับไปดำเนินการ^๒ กระทรวงศึกษาธิการจึงเหลือโรงเรียนในความรับผิดชอบคือโรงเรียนประชาบาลเท่านั้น

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, แนวการปรับปรุงการบริหารโรงเรียนประชาบาลและเทศบาล (ธนบุรี: โรงเรียนการช่างวุฒิชึกษาแผนกการพิมพ์, ๒๕๐๓), หน้า ๑๙ - ๒๐.

^๒ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กองส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษา, การศึกษาในประเทศไทย (ม.ป.ท.) โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๐๙), หน้า ๒๖.

กรมสามัญศึกษา จึงได้ปรับปรุงวิธีการบริหารกลุ่มโรงเรียนประชาบาลเสียใหม่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อเสริมสร้างกำลังความคิดและกำลังใจในการปรับปรุงประสิทธิภาพของโรงเรียนประชาบาล โดยการประสานงานกันเป็นกลุ่มก้อนในบรรดาโรงเรียนประชาบาล

๒. เพื่อให้ทองถิ่นช่วยกันแก้ไขปัญหการศึกษา ในขอบเขตที่แก้ไขได้โดยไม่ตองคอยเจ้าหน้าที่บริหารชั้นอำเภอ หรือจังหวัดเสมอไป

๓. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและวิถีปฏิบัติขึ้นกัน อันเป็นรากฐานของการทำงานร่วมกัน อยู่รวมกันแบบประชาธิปไตย

๔. เพื่อช่วยในทางตรวจเยี่ยมโรงเรียนของศึกษาธิการอำเภอ หรือศึกษาธิการจังหวัด ทั่วถึงขึ้นกว่าแต่ก่อน คือแทนที่จะต้องเยี่ยมโรงเรียนทั้งหมดในอำเภอซึ่งในทางปฏิบัติทำได้ ก็ให้เยี่ยมกลุ่มโรงเรียนแล้วรับทราบปัญหาของกลุ่ม และปัญหาของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนไว้โดยสะดวกขึ้น

๕. เพื่อเป็นศูนย์กลางการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนประชาบาลที่อยู่กระจัดกระจายกัน การปรับปรุงนี้ยอมรับร่วมกันทำโดยหลายประการ อาทิ โรงเรียนออกข้อสอบรวมกัน จัดตั้งศูนย์อุปกรณ์การศึกษาขึ้น และส่งเสริมการกีฬาระหว่างโรงเรียน ฯลฯ

ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๕๐๕ รัฐบาลได้ออกรายการศึกษาระชาบาล จากกรมสามัญศึกษาไปขึ้นกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด^๒ คงเหลือไว้เพียงบางส่วนที่สงวนเอาไว้เพื่อการทดลองทางวิชาการเท่านั้น ดังนั้นการบริหารกลุ่มโรงเรียนจึงเป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีหัวหน้าส่วนการศึกษา รับผิดชอบในระดับจังหวัด และหัวหน้าหมวดการศึกษา รับผิดชอบในระดับอำเภอ อย่างไรก็ตาม กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ยังคงเห็นว่าการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนประชาบาลที่ใดดำเนินการมาแล้วนั้น โดยหลักการน่าจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่การศึกษาประชาบาลได้เป็นอย่างดี แต่ยังมีวิธีการดำเนินงานบางอย่างที่สมควรจะปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานปลัดกระทรวง, คู่มือบริหารการศึกษา (พระนคร: โรงพิมพ์ ส.การพิมพ์, ๒๕๐๔) หน้า ๓๔๔.

^๒ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กองส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษา, การศึกษาในประเทศไทย, หน้า ๒๗.

ดังนั้นกรมการปกครองจึงไต่สวนโครงการการจักกลุ่มโรงเรียนประชาบาลขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้ชื่อโครงการนี้ว่า "โครงการปรับปรุงส่งเสริมการจักกลุ่มโรงเรียนประชาบาล สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๑๔" โดยอาศัยแนวทางการปรับปรุงการบริหารโรงเรียนประชาบาลและเทศบาลของกรมสามัญศึกษา เป็นแนวทางในการวางโครงการ และได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดจนเพิ่มเติมข้อความและเนื้อหาอีกบางประการเข้าไปด้วย โดยตั้งวัตถุประสงค์ของโครงการไว้ดังนี้

๑. เพื่อเป็นรากฐานเบื้องต้นให้กลุ่มโรงเรียนปกครองระบอบประชาธิปไตย
๒. เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาค่าเช่าที่ดินและค่าเช่าอาคารที่สอนวิชาพิเศษ
๓. เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนหรือช่วยเหลือกันในด้านอุปกรณ์การสอน ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้
๔. เพื่อเป็นการช่วยเหลือในด้านสวัสดิการแก่ครู และนักเรียนภายในกลุ่มโรงเรียน
๕. เพื่อเป็นการให้กลุ่มโรงเรียนมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะ ในด้านการศึกษา ความดีความชอบ การบรรจุแต่งตั้ง (ย้าย) ครู และการบริหารคานการเงิน

จากการปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ จนถึงปัจจุบัน การบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งพอจะประมวลสาเหตุกว้าง ๆ ได้ดังนี้

๑. การทำงานของกลุ่มยังขาดเป้าหมายที่เหมาะสม ประธานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่มยังยึดมั่นในบทบาทของตนเอง ไม่รู้ว่าตนเองจะทำงานด้านบริหารหรือวิชาการอย่างไร และในขอบเขตแห่งความเหมาะสมอย่างไร
๒. การจัดตั้งกลุ่มยังขาดความมั่นคง ขาดอุปกรณ์และปัจจัยตลอดจนการสนับสนุนจากภายนอก
๓. ขาดผู้ปฏิบัติอย่างจริงจัง ประกอบกับหลักการปฏิบัติยังไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ความพร้อมของครูและโรงเรียน

กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, "โครงการปรับปรุงส่งเสริมการจักกลุ่มโรงเรียนประชาบาล สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๑๔," หน้า ๑ (อีกสำเนา).

สุดใจ เหล่าสุนทร ไกล่กลาวถึงความสำคัญองงานวิชาการ.
 ในสถานศึกษาไฉว "สถานศึกษาจะถึหรือเลยอมขึ้นนญกับฝ่ายวิชาการ ถาฝ่ายวิชา
 การอน ลิงตาง ๆ คานอื่น ๆ จะอนคามาไปควย" ๑ จากชอคิดเห็นดังกลาวไคชวย
 จึไ้เห็นว งานวิชาการเป็นงานสำคัญอันคัมแรกของสถาบันการศึกษาทั่วไป ซึ่ง
 หนาที่โดยตรงของกลุมโรงเรียนควยเชนกัน แถในชวงเวลาที่ผ่านมากลุมโรงเรียน
 ไมสามารถที่จะปฏิบัติงานคานนี้ไ้ประสมผลสำเร็จตามความมุงหมายไค จึงนาจะมี
 สาเหตุบางประการที่ควรศึกษาเพราะเหตุไคการบริหารงานคานวิชาการของกลุม
 โรงเรียนจึงไมเป็นไปตามความมุงหมายที่ตังไว้

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญมากดัง ไคกลาวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงมีความ
 สนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประธานกลุม ครูใหญ่และครูโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดกองการบริหารส่วนจังหวัดคางทอง เกี่ยวกับการบริหารงานคานวิชาการของ
 กลุมโรงเรียน อันจะเป็นแนวทางในการเสนอชอคิดเห็น เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน
 คานวิชาการของกลุมโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกองการบริหารส่วนจังหวัดคางทอง
 ไ้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นแนวทางแกญที่เกี่ยวชองในการบริหารงานคาน
 นี้ไคศึกษา วิจัยเพิ่มเติม ซึ่งจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในการจัดการประถมศึกษา
 ของประเทศต่อไป

ความมุงหมายในการวิจัย

๑. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างประธานกลุม ครูใหญ่และครู
 โรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานคานวิชาการของ
 กลุมโรงเรียน สังกัดกองการบริหารส่วนจังหวัดคางทอง

๑ สุดใจ เหล่าสุนทร, หลักการบริหารโรงเรียนคานวิชาการ (ฉบับปริ:
 โรงพิมพ์บรรหาร, ๒๕๐๕). หนา ๗.

* ๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างประธานกลุ่ม ครูใหญ่และครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการบริหารงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง

๓. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานกลุ่ม ครูใหญ่และครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในการบริหารงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง

สมมติฐานของการวิจัย

๑. ความคิดเห็นของประธานกลุ่มกับครูใหญ่ ประธานกลุ่มกับครู และครูใหญ่กับครูโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงในการบริหารงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง จะแตกต่างกัน

๒. ความคิดเห็นของประธานกลุ่มกับครูใหญ่ ประธานกลุ่มกับครู และครูใหญ่กับครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการบริหารงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง จะแตกต่างกัน

๓. ความคิดเห็นของประธานกลุ่ม ครูใหญ่และครูโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของกลุ่มโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ในการบริหารงานด้านวิชาการจะแตกต่างกับบทบาทที่คาดหวัง

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของประธานกลุ่ม ครูใหญ่และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น และทำการศึกษาในลักษณะของบทบาทที่เป็นจริง (Actual Role) กับบทบาทที่คาดหวัง (Expected Role)

๒. ตัวอย่างประชากรคือ ประธานกลุ่ม ครูใหญ่และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ปีการศึกษา ๒๕๒๐ เท่านั้น

ขอทดลองเบื้องต้น

- ๑. แบบสอบถามที่สร้างขึ้นสามารถครอบคลุมการบริหารงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนครบถ้วนทุกด้าน
- ๒. ผู้วิจัยเชื่อว่าผู้ตอบมีความจริงจังในการตอบแบบสอบถาม ดังนั้นในการตัดสินใจตอบแบบสอบถามแต่ละข้อจึงถือเป็นความคิดเห็นของผู้ตอบจริง ๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑. เป็นข้อคิดสำหรับผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ในการวางแผนงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน
- ๒. เป็นแนวทางให้กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ได้ปรับปรุงการบริหารงานด้านวิชาการให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มบุคคลทั้งมวล

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. สร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราวสอบถามความคิดเห็นของประธานกลุ่มครูใหญ่ และครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังในการบริหารงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ซึ่งแบ่งเป็น ๕ หมวด คือ หลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา และกิจกรรมทางวิชาการ
๒. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวไปใช้กับประธานกลุ่ม ครูใหญ่และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ซึ่งมีในกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน ๗, ๓๐ และ ๔๐ คน ตามลำดับ
๓. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วมาปรับปรุงเป็นฉบับสมบูรณ์
๔. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง คือ ประธานกลุ่ม ๒๐ คน ครูใหญ่ ๑๐๐ คน และครู ๒๐๐ คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling)
๕. นำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ โดยแยกคะแนนรวมออกตามบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าไคสแควร์ (χ^2)
๖. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอแนะ

คำจำกัดความ

ความคิดเห็น หมายถึงความเชื่อ ความคิด และการตัดสินใจในการตอบแบบสอบถามของประธานกลุ่ม ครูใหญ่และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง

กลุ่มโรงเรียน หมายถึงรูปของการจัดการบริหารการศึกษาแบบหนึ่ง โดยการเอาโรงเรียนประถมศึกษาหลาย ๆ โรงเรียนมารวมกัน ในสภาพโครงสร้างที่จะเอื้ออำนวยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ประธานกลุ่ม หมายถึงครูใหญ่ที่ทำหน้าที่ประธานในการบริหารการศึกษา ภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา โดยได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยการจังหวัดอ่างทอง

ครูใหญ่ หมายถึงข้าราชการส่วนจังหวัดที่ทำหน้าที่สอนและบริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง

ครู หมายถึงข้าราชการส่วนจังหวัดที่ทำหน้าที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึงโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๘ และจากชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๗ ใน ๗ อำเภอของจังหวัดอ่างทอง ในปีการศึกษา ๒๕๒๐

องค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึงรูปแบบการบริหารส่วนท้องถิ่นซึ่ง ประกอบด้วย ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร มีหน้าที่ดำเนินการและรับผิดชอบในด้านการบริหารการศึกษาประชาบาล

งานค่านวิชากร หมายถึงกิจกรรมทุกชนิดในกลุ่มโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด งานค่านวิชากร ของกลุ่มโรงเรียน แบ่งออกเป็น ๕ หมวด ประกอบด้วย หลักสูตรและวัสดุประกอบ-หลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การนิเทศการ ศึกษา และกิจกรรมทางวิชาการ

บทบาท หมายถึงการประพฤติ การปฏิบัติงานตามลัทธิ หน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน

บทบาทที่เป็นจริง หมายถึงการปฏิบัติงานค่านวิชากรของกลุ่มโรงเรียน ในช่วงเวลาที่ผ่านมาแล้ว

บทบาทที่คาดหวัง หมายถึงความคิดเห็นส่วนบุคคล ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ค่านวิชากรของกลุ่มโรงเรียนในค่านความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน